

ה"ת 11445/03/23 - משטרת ישראל - ימ"ר ירושלים מפלג תשאול נגד יצחק עיישה

בית משפט השלום בירושלים

ה"ת 11445-03-23 עיישה נ' מדינת ישראל
ה"ת 42054-04-23 שם תיק ללא שמות חסויים
תיק חיצוני: 523076/2022

לפני
מבקשים

1. משטרת ישראל - ימ"ר ירושלים מפלג תשאול באמצעות רס"ב עודד
שמאע 2. פקיד שומה חולון באמצעות מר אורי שפיגל, גובה ראשי

נגד
משיב

יצחק עיישה באמצעות עו"ד דוד קירשנבאום

החלטה

בפניי בקשת המבקשים לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)[נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (להלן: "**הפקודה**") להורות על העברת סך של 312,500 ₪ (להלן: "**התפוס**" או "**הכסף**") ממשטרת ישראל לפקיד שומה חולון.

הכסף נתפס על ידי משטרת ישראל במהלך חיפוש שנערך בביתו של המשיב בחשד לביצוע עבירות פליליות שונות כפי שיפורט בהמשך, וזאת מכוח הוראות סעיף 32, והוא מוחזק על ידה בהתאם להחלטה שיפוטית ומכוח הוראות הפקודה.

לטענת המבקשים, העברת התפוס ממשטרת ישראל לרשות המיסים מתבקשת, לנוכח קיומו של צו עיקול נכסי חייב הנמצאים בידי צד שלישי (משטרת ישראל), אשר הוצא על ידי המבקש 2 כנגד המשיב ביום 24.8.23 בהתאם לסעיפים 7-7ב לפקודת המיסים (גביה) (להלן: "**צו העיקול השני**"), ולאחר שמשטרת ישראל הודיעה כי אין בכוונתה לבקש את המשך ההחזקה בכסף.

רקע עובדתי והליכים קודמים:

1. ביום 28.2.23 המבקש נעצר בחשד לביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), קשירת קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499 לחוק העונשין, זיוף בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 418 לחוק העונשין, שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 421 לחוק העונשין, עבירות לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח - 1968, עבירות

לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000 ועבירות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: **"פקודת מס הכנסה"**).

מדובר בפרשת הונאה של הביטוח הלאומי במסגרתה התקבלו במרמה קצבאות נכות ילדים בהיקפים גדולים מאוד, כך על פי החשד.

2. המבקש נחקר ושחרר באותו יום.

3. ביום מעצרו, 28.2.23, נערך חיפוש בביתו של המבקש במסגרתו נתפס הכסף. למחרת היום, 1.3.23, פעלה רשות המיסים להוציא צו עיקול לנכסי המבקש המצויים בידי צד שלישי (משטרת ישראל), בהתאם לסעיפים 7-7ב' לפקודת המיסים, וזאת עד לכיסוי חוב בסך 4,382,013 ₪ (להלן: **"צו העיקול הראשון"**). צו העיקול הראשון הוצא בעקבות הודעה שנמסרה לרשות המיסים על ידי משטרת ישראל בדבר תפיסת התפוס.

4. ביום 16.3.23 העבירה משטרת ישראל את הכסף לרשות המיסים בהתאם לצו העיקול.

5. ביום 6.3.23, קודם להעברת הכסף לרשות המיסים, הגיש המבקש לבית המשפט בקשה להשבת תפוס. ביום 14.3.23 הורה בית המשפט (כב' השופט ע' שקד) למשיבה להגיש תגובה לבקשה. כאמור, ביום 16.3.23 העבירה משטרת ישראל את התפוס לרשות המיסים, אף מבלי שהגישה תגובה לבקשה.

6. ביום 22.3.23, ועוד טרם הוגשה תגובת המשטרה, הגיש המבקש הודעה לבית המשפט בה הודיע כי הוא חוזר בו מבקשתו, שכן לדבריו נמסר לו כי התפוס הועבר לרשות המיסים לצורך כיסוי חובות אזרחיים, ועל כן בכוונתו לפנות לרשות המיסים להשבת הכסף. בהתאם הורה בית המשפט (כב' השופט ע' שקד) על מחיקת הבקשה.

7. ביום 24.4.23 הגיש המשיב בקשה חדשה להשבת תפוס במסגרת תיק זה, לאחר שרשות המיסים סירבה להשיב לו את כספו. המבקשת התנגדה לבקשה.

8. ביום 28.5.23 התקיים דיון בבקשה שלאחריו הוגשו מסמכים על ידי המשטרה.

9. ביום 29.6.23 ניתנה החלטה בבקשת המשיב בתיק זה, ובה נקבע כי העברת התפוס מהמשטרה לרשות המיסים על סמך צו העיקול הראשון נעשתה שלא כדין, וניתנה הוראה להשיב את הכסף למשטרת ישראל. עוד נקבע, כי המשטרה תוכל להחזיק בתפוס עד ליום 27.8.23, וזאת במסגרת החקירה הפלילית. על החלטה זו לא הוגש ערר על ידי מי מהצדדים.

טיעוני הצדדים:

10. ביום 24.8.23 הגישו המבקשות את הבקשה נשוא ההליך הנוכחי, וביססו אותה על קיומו של צו העיקול השני שהוצא על ידי המבקש 2 ביום 24.8.23.
11. באותה בקשה הבהירה המבקשת 1, כי התפוס איננו מיועד עוד לחילוט בהליך פלילי, ועל כן אין בכוונת המבקשת 1 לבקש ולהאריך את ההחזקה בתפוס במסגרת ההליך הפלילי.
12. לטענת המבקשות, מעת שמטרת ישראל החליטה שאין ברצונה לעתור להמשך החזקת התפוס בגדרו של ההליך הפלילי, הרי שמדובר בכסף השייך למשיב, ועל כן, על המשטרה לפעול על פי צו העיקול השני שהוצא על ידי המבקש 2, ולהעביר לו את הכסף בהתאם להוראות סעיפים 7-7 לפקודת המיסים (גביה).
13. המשיב התנגד לבקשה, וטען כי מדובר בבקשה המוגשת בחוסר תום לב ותוך שימוש שלא כדין בהליכי משפט.
14. המשיב שב והפנה להחלטת בית המשפט מיום 29.6.23, במסגרתה נקבע שהעברת התפוס לרשות המיסים נעשתה שלא כדין, ולנימוקים המפורטים באותה החלטה. בהתאם, עתר המשיב לקבלת התפוס חזרה לרשותו.

דין והכרעה:

15. בהחלטה שניתנה בתיק זה ביום 29.6.23 בכל הנוגע לצו העיקול הראשון, נקבע כי על רשות המיסים להעביר את הכסף חזרה לחשבון המשטרה, שכן העברת הכסף ממשטרת ישראל לרשות המיסים נעשתה שלא כדין.
16. כפי שפורט באותה החלטה, התפוס נתפס ביום 28.2.23 ויום למחרת הוציא המבקש 2 את צו העיקול הראשון בהתאם לסמכותו לפי סעיף 7-7 לפקודת המיסים (גביה), כאשר כעבור כשבועיים מאז הוצא הצו הכסף כבר הועבר מהמשטרה לרשות המיסים (16.3.23). נקבע, כי השתלשלות עניינים זו מקימה חשש שמטרת ישראל תעשה שימוש בסמכויות המסורות לה בפקודה לאכיפת החוק הפלילי לטובת גביית חובות מס אזרחיים.
17. עוד הפניתי באותה החלטה לפסק הדין שניתן בבית המשפט העליון **בבש"פ 333/21 עלי אבו ג'אבר נ' מדינת ישראל** (להלן: "**בש"פ אבו ג'אבר**"), שם נקבעו הדברים הבאים:

"שאלת המידתיות - במישור שיקול הדעת, הכף נוטה בבירור לעבר הימנעות משימוש בכלי התפיסה הפלילי כאשר פתוחה בפני רשויות המס הדרך לעשות שימוש בכלים פוגעניים פחות. בראש ובראשונה הדברים אמורים בכלי האזרחי של סעיף 194 לפקודת מס הכנסה, המאפשר לדרוש מהנישום ערובה לתשלום המס, או לבקש מבית המשפט ליתן צו לעיקול רכוש או אף תפיסה שלו, כפי שנעשה בפועל גם במקרה זה. תפיסת הכספים ב"מסלול" הפלילי לצורך הקפאת המצב הנתון עד לקבלת החלטת רשויות המס לפעול בנתיב האזרחי של סעיף 194 לפקודת מס הכנסה - מעוררת אי-נחת, מאחר שהיא חורגת לכאורה מתכליותיו של ההליך הפלילי ומצטיירת ככלי עזר של המישור האזרחי."

18. למעשה, בפסק הדין שניתן בבש"פ אבו ג'אבר נקבע, כי לא ניתן לעשות שימוש בסמכות התפיסה המסורה בסעיף 32 לפקודה לצורך תפיסת כסף מזומן בגין ביצוע עבירה פלילית של העלמת מס לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, ככל שעבירה זו איננה מהווה "עבירת מקור" כהגדרתה בחוק איסור הלבנת הון, תש"ס - 2000.

מקביעה זו ניתן ללמוד, בבחינת קל וחומר, כי תפיסה כאמור של כסף מזומן או המשך החזקתו איננה יכולה להיעשות לצורך גביית חובות מס אזרחיים של נישום, והדברים אף נלמדים מהחלטת בית המשפט העליון בבש"פ אבו ג'אבר, בכל הנוגע לתפיסת כסף במסלול הפלילי לצורך הקפאת המצב הנתון עד לקבלת החלטת רשויות המס לפעול בנתיב האזרחי של סעיף 194 לפקודת מס הכנסה.

19. כפי שפורט בהחלטה מיום 29.6.23, תפיסת התפוס מביתו של המשיב במסגרת החקירה הפלילית והמשך ההחזקה בו, גם אם לא נועדו באופן בלעדי לטובת גביית חוב מס אזרחי, לא ניתן שלא להתרשם מכך שלקיומו של חוב מס אזרחי הייתה תרומה של ממש לכך. כעת, לאחר שמשרת ישראל הודיעה, שאין לה עוד כל עניין בהמשך החזקת התפוס במסגרת החקירה הפלילית, מסקנה זו מתחזקת עוד יותר. מסקנה זו מתחזקת אף לנוכח עיתוי הוצאת צו העיקול השני, שהוצא באותו יום בו הודיעה המשטרה לבית המשפט שאין לה עניין בהמשך החזקת התפוס, וביקשה למוסרו לידי רשות המיסים בגין חוב מס אזרחי.

20. התכלית שעמדה בבסיס החלטתי להורות לרשות המיסים להחזיר את התפוס למשטרה נותרה על כנה, ונימוקי אותה החלטה חלים גם ביחס להחלטה זו.

21. לטעמי, נסיבותיו של תיק זה אינן מאפשרות מתן צו המורה למשטרת ישראל להעביר את הכסף לרשות המיסים לצורך גביית חוב אזרחי.

22. אבקש להבהיר, החלטה זו איננה גורעת מסמכות רשות המיסים לפעול בהתאם לסעיפים 7-7 לפקודת המיסים (גביה) ביחס לרכוש המוחזק על ידי משרת ישראל (או כל רשות אכיפה אחרת) בגדרו של הליך פלילי, והדבר תלוי בעובדות המקרה ונסיבותיו. מכל מקום, הסמכות להורות על העברת הכסף לרשות המיסים, כאשר זה נתפס ומוחזק בהתאם להוראות הפקודה, מסורה לבית המשפט כאמור בסעיף 34 לפקודה.

לרשות המיסים סמכות חוקית להוציא צו עיקול בהתאם לקבוע בפקודת המיסים (גבייה) גם ביחס לרכוש של נישום המוחזק על ידי משטרת ישראל או כל רשות אכיפה אחרת מכוח הסמכות הקבועה בפקודה.

לטעמי, ככל שהתמונה העובדתית תלמד על כך שקיימת זיקה בין קיומו של חוב מס אזרחי לעצם תפיסת הכסף או המשך החזקתו במסגרת חקירה פלילית, כך תטה הכף לעבר שחרורו לבעל הרכוש, ככל שאין הצדקה להורות על החזקתו במסגרת ההליך הפלילי.

במילים אחרות, יש להקפיד כי השימוש בסמכויות המסורות לרשויות האכיפה מכוח הוראות הפקודה לא ייעשה לצורך גביית חובות מס אזרחיים.

כפי שקבעתי לעיל,

- פניית המשטרה לרשות המיסים ממש ביום תפיסת הכסף ומסירת הודעה על כך;
- הוצאת צו העיקול הראשון על ידי רשות המיסים יום למחרת;
- העברת הכסף לרשות המיסים עוד טרם התקיים דיון בבית המשפט בבקשת המשיב;
- מתן הודעה לפיה הכסף איננו נחוץ למשטרה לצורך ההליך הפלילי;
- והוצאת צו העיקול השני במקביל להודעה זו;

הם אלו אשר מגבשים תשתית עובדתית המלמדת על קשר של ממש שבין תפיסת הכסף, ובוודאי שבין המשך החזקתו, לכיסוי חובות המס האזרחיים של המשיב.

23. כללי המשפט המנהלי מחייבים את הרשות המנהלית לפעול בהתאם להם. עשיית שימוש בכלי אכיפה פלילי ובסמכויות אכיפה פליליים הקבועים בפקודה לצורך גביית חוב מס אזרחי חורגת, לטעמי, מהיקף הסמכות המסורה לרשות בהתאם למסלול האכיפה האזרחי, ומעניקה סמכויות וכלי אכיפה שנועדו לשרת תכליות אחרות.

24. לו איעתר לבקשה בנסיבותיו של תיק זה, ואורה למשטרה להעביר את הכסף לרשות המיסים לצורך כיסוי חוב מס אזרחי של המשיב, עלול הדבר להפוך את משטרת ישראל לגוף אשר פועל לגביית חובות מס אזרחיים של חשודים תוך עשיית שימוש בסמכויות המסורות לו בפקודה. מן הראוי להימנע מכך.

25. חשוב להבהיר, כי גביית מס אמת חשובה היא עד מאוד, וחשוב לא פחות שכל נישום ישלם את מס האמת אותו הוא חב למדינה - על כך לא יכול להיות חולק. יחד עם זאת, יש להקפיד ולפעול לגביית מס אמת בהתאם לסמכויות המסורות על פי חוק לצורך שמירה על אינטרס ציבורי חשוב זה.

26. לנוכח האמור, ומאחר שמשטרת ישראל איננה מבקשת עוד להמשיך ולהחזיק בתפוס לטובת ההליך הפלילי, אני מורה למשטרת ישראל להעביר את הכסף לחשבון בנק של המשיב, שפרטיו יימסרו למבקשת על ידי המשיב או בא כוחו, וזאת תוך 15 יום מקבלת פרטי חשבון כאמור.

27. אין בהחלטה זו כדי למנוע מרשות המיסים לנקוט הליכי גביה כנגד המשיב בהתאם לסמכויות המסורות לה על פי כל דין.

28. המבקשת תתאם עם המזכירות איסוף תיק החקירה מלשכתי.

ניתנה היום, י"ד שבט תשפ"ד, 24 ינואר 2024, בהעדר הצדדים.